

Birdlife Norge avd. Oppland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Fokstummyra naturreservat - Tillatelse til ferdsel i forbindelse med overvåking av fugl 2023-2026

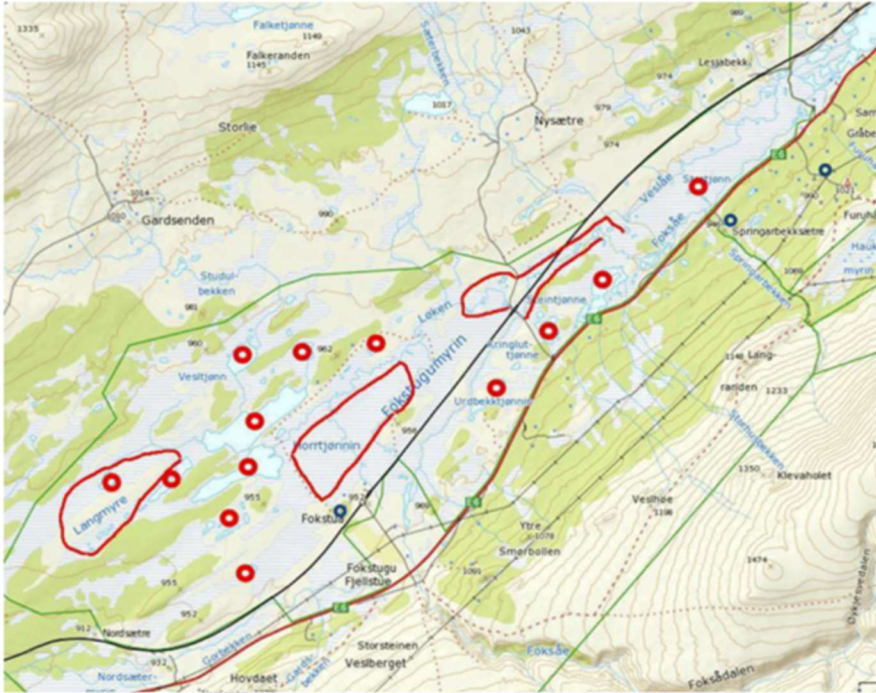
Statsforvalteren i Innlandet gir Birdlife Norge avd. Oppland og Kistefos Skogtjenester AS dispensasjon fra ferdselsforbudet i Fokstummyra naturreservat i forbindelse med overvåking av fugl. Nærmere detaljer og vilkår følger av vedtaket nedenfor.

Søknad

Viser til søknad fra Birdlife Norge avd. Oppland og Kistefos Skogtjenester AS v/Geir Høitomt datert 16. desember 2022 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å gjennomføre ett døgn feltarbeid i perioden 15.5.-1.6.. Søker påtar seg vederlagsfritt å gjennomføre fugleregistrering i Fokstummyra naturreservat i år. Registreringene vil foregå etter samme mal som har blitt brukt i perioden 2011-2022, men begrenses til én optellingsrunde.

Hensikten med feltarbeidet er å sikre kontinuitet i registreringsmaterialet fra Fokstummyra naturreservat. Fuglelivet i verneområdet er under endring, og en fortløpende dokumentasjon av dette vurderes som viktig. Feltarbeidet vil utføres av samme personell som foregående år (Jon Opheim, Thor Østbye, Sven Haugen og Geir Høitomt). Feltarbeidet utføres delvis som speiding etter myrhauk, trane og jordugle fra faste utsiktspunkter rundt reservatet, samt en runde langs faste ruter innenfor reservatet (se bilde under).

Søker opplyser om at det som i tidligere år skal utvises spesiell aktsomhet ved hekkeplasser for særlig sårbare arter. Resultatene rapporteres etter samme mal som tidligere år. Seneste tillatelse til omsøkte tiltak gjaldt for årene 2019-2022.

Rød sirkel: overvåkingsområder vatn og tjern, Rød linje: overvåkingsområde hei-myrområde, takseringslinjer Blå sirkel: observasjonspunkter.

Lovgrunnlag

Fokstummyra ble vernet som myr i 1923 som ett av de første verneområder i Norge, og fikk status som naturreservat 1969. I 2002 ble reservatet utvidet og fikk ny forskrift. Naturreservatet har som formål å bevare et stort og meget variert myr- og våtmarksområde, med omkringliggende hei og skog, og med et meget rikt og variert fugleliv av særlig viktighet for hekkende og trekkende våtmarksfugl.

I 2002 fikk området status som Ramsar-område på grunn av sin viktige rolle for fuglelivet i et internasjonalt perspektiv. Noen av kriteriene hentet fra *Ramsar Information Sheet* for området fremgår det bl.a. at: *Totalt er der registrert 168 fuglearter ved Fokstummyra, et imponerende antall for et våtmarksområde i opplandet. Området er hovedsakelig viktig som hekkeplass for våtmarksfugler som dykkere, ender og vadere. Det er også rovfugler tilknyttet området, så som myrhauk og jordugle. Brushane og trane er observert som ynglefugl. Fokstummyra er en svært sentral plass for fugl om våren og tidlig sommer, men det er også betydelige forekomster av fugl om høsten.*

Det ble 07.03.2005 vedtatt en forvaltningsplan (rapportnr. 3/04) for Fokstummyra naturreservat som bl.a. gir utdypende retningslinjer for dispensasjonspraksisen, strategier, mål og tiltak. Her står den blant annet: *Avsnitt 4.3.2. Naturovervåking og evaluering: Endringer i naturen kan skyldes naturlige variasjoner og prosesser, menneskelig aktivitet eller kombinasjon av dette. Synlige endringer kan skje gradvis og er vanskelig å registrere over kort tid. Forvaltningen av reservatet må ha et langsiktig perspektiv, f.eks. 200 år. Forvaltningen må følge med på naturtilstanden slik at endringer på kort og lang sikt blir oppdaget.*

Av fredningsforskriften for Fokstummyra naturreservat går det fram at all vegetasjon i vann og på land, herunder døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Dyrelivet, herunder deres hi, reir og egg, er også fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og forstyrrelse (jf. § 3 nr. 1 og nr. 3).

I tiden fra 1. mai til 1. august er all ferdsel i reservatet forbudt (jf. verneforskriften § 3 nr. 12). Ferdselforbudet gjelder ikke ferdsel til fots etter oppmerket sti fastsatt av forvaltningsmyndigheten (jf. verneforskriften § 4 nr. 6).

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jfr. § 8 i verneforskriften (tilsvarende § 48 i naturmangfoldloven).

I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsipper i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. naturmangfoldloven. § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering

De omsøkte undersøkelsene følger overvåkingsopplegget som skjer i regi av Statsforvalteren. Resultatene brukes blant annet til å følge med på de bevaringsmål som er satt for naturreservatet. Overvåkingen rulleres mellom Oppland sine tre Ramsarområder, der Fokstumyra tas annet hvert år, og Hynna og Dokkadeltaet naturreservater hvert fjerde år. I 2023 er det ikke Fokstumyra sin tur, og derfor søkes det om en begrenset overvåking i egen regi for å opprettholde gode langtidsdata. Undersøkelsene vil gjøres av de samme personene som har hatt oppdraget annet hvert år fra Statsforvalteren.

Kunnskapen om dyre- og plantelivet i området er god, blant annet på bakgrunn av forvaltningsplan for Fokstumyra naturreservat, vernevedtak for Fokstumyra naturreservat med tilhørende naturfaglige registreringer, fagrapporter fra verneplanprosessen, overvåkingen av fugl som søknaden er en del av, og generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser i området. Resultater fra feltarbeidet siden oppstart i 2011 har blitt publisert i en rapportrekke. Statsforvalteren mener dermed at kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er oppfylt i denne saken. Vi har videre god kunnskap om hva slags arter som finnes i området og hvordan disse artene kan bli påvirket av tiltaket, og mener på denne bakgrunnen at «føre-var-prinsippet» i nml. § 9 ikke har relevans i saken.

Det finnes ikke en spesifisert dispensasjonshjemmel for det omsøkte tiltaket i Fokstumyra naturreservat, så derfor må denne delen av søknaden vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen i verneforskriften § 8, jf. nml. § 48. Naturmangfoldloven § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Feltarbeidet vil føre med seg forstyrning på fuglelivet og vil også skje på en tid på året da fuglelivet i verneområdet er særs sårbart for forstyrrelser. Samtidig skal naturreservatet generelt kunne benyttes til forskning og overvåking. Forvaltningsstyresmakten skal vurdere nytten av denne forskningen opp mot de ulemper den fører med seg for verneområdet. I forvaltningsplanen for Fokstumyra naturreservat er det sagt at «forskning i reservatet kan i en del tilfeller være viktig for forvaltninga av området og vil være tillatt når det er i samarbeid med forvaltningsmyndigheten». Slik forskning kan innebære å utføre systematiske fugleregistreringer. Overvåking av våtmarksfugler er svært viktig for å få god kunnskap om bestandsutvikling og ulike faktorer som påvirker overlevelse og hekkesuksess. Feltarbeidet som det søkes om skal gjøres som oppfølging av tidligere fugleregistreringer i samme område som startet i 2011.

Fugleregistreringen og måten denne er tenkt gjennomført på, vil ha en avgrenset forstyrrende effekt på fuglelivet, da feltarbeidet vil bli gjennomført i løpet av ett døgn. For å holde forstyrrelse av hekkende våtmarksfugler så lav som mulig, blir det satt vilkår om å vise spesiell aktsomhet. I tillegg er det ikke åpnet for mer enn fire personer tilknyttet feltarbeidet. Tiltaket vil dermed ikke føre til nevneverdig økt belastning på fuglelivet i reservatet (jf. nml. § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning).

Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig og vil ikke være i strid med verneformålet. Vi vurderer det slik at nytten ved tiltaket vil være større enn ulempene, og ser at det er en fordel for overvåkinga på Fokstumyra hvis denne kan opprettholdes hvert år selv uten økonomisk støtte fra oss. Det samme ble gjort i 2017. På bakgrunn av ovennevnte vil Statsforvalteren gi søker dispensasjon fra ferdselsforbudet i forbindelse med fugleregistrering i Fokstumyra naturreservat. Vi forutsetter at feltarbeidet blir gjort innenfor rutene som er vist på kartet over (jf. nml. § 12, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). I tilfelle tiltakshaver vil gjennomføre disse undersøkelsene også i fremtiden gir vi flerårig dispensasjon.

Vedtak

Statsforvalteren gir Birdlife Norge avd. Oppland og Kistefos Skogtjenester AS dispensasjon fra ferdselsforbudet i forbindelse med fugleregistrering i Fokstumyra naturreservat. Tillatelsen gjelder for ett døgn i perioden 15. mai – 1. juni hvert år i perioden 2023-2026 og er kun påkrevd årene undersøkelsene ikke skjer i regi av Statsforvalteren selv.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og på følgende vilkår:

- Feltarbeidet skal utføres innenfor rutene som er vist på kartet side 2.
- Det tillates at maks fire personer deltar i undersøkelsene.
- For å holde forstyrrelse av hekkende våtmarksfugler så lav som mulig, skal det vises spesiell aktsomhet under feltarbeidet.
- Denne tillatelsen må medbringes under feltarbeidet og kunne vises til ansvarlig oppsyn på forlangende.

Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Dovre kommune
Statens naturoppsyn (SNO lokalt)

Kongsvegen 4

2662

DOVRE